

برابری و رهایی از تبعیض

برابری و رهایی از تبعیض، از زمره اصول پایه‌ای قوانین بین‌المللی حقوق بشر به‌شمار می‌روند. همه انسان‌ها، بدون هیچ‌گونه تمایزی، حق برخورداری از تمامی موارد قید شده در قوانین حقوق بشر را دارند. از جمله، هر فردی دارای حق برابری در مقابل قانون و حق رهایی از تبعیض بخاطر عوامل مختلف، از جمله گرایش و هویت جنسی است.

قوانین و سیاست‌های تبعیض‌آمیز

قوانین و سیاست‌های دولتی - یعنی قوانین و سیاست‌هایی که باید محافظ هر انسانی در برابر تبعیض باشند - منبع تبعیضی مستقیم و غیرمستقیم، برای میلیون‌ها نفر از مردان و زنان همجنس‌گرا، افراد دوجنس‌گرا، دوجنسی و تراجنسی (دگرباشان جنسی) در سراسر جهان شده‌اند. در بیش از یک سوم از کشورهای جهان، روابط خصوصی مبتنی بر رضایت طرفین همجنس، جرم محسوب می‌شود. این قوانین، حق داشتن حریم خصوصی و حق رهایی از تبعیض را - که توسط قوانین بین‌المللی تضمین شده‌اند - نقض کرده و افراد را در معرض خطر دستگیری، محاکمه و زندان قرار می‌دهند. همچنین حداقل در قوانین پنج کشور جهان، مجازات اعدام جان دگرباشان جنسی را تهدید می‌کند. نمونه‌های دیگری از اقدامات تبعیض‌آمیز علیه دگرباشان جنسی عبارت است از ممنوعیت استخدام آنها در بعضی مشاغل خاص، محدودیت‌های تبعیض‌آمیز در زمینه حق آزادی بیان و حق تجمع آنها در مجامع عمومی و نیز عدم برسمیت شناختن قانونی رابطه همسری میان زوج‌های همجنس‌گرا است. بسیاری از دولت‌ها، افراد تراجنسی را مجبور به عقیم‌سازی می‌کنند و تنها بر اساس این عمل جنسیت آنان را به رسمیت می‌شناسند و مدارک هویتی در اختیار آنان قرار می‌دهند. افراد تراجنسی فاقد کارت شناسایی مجبور به زندگی در حاشیه جامعه بوده و از دسترسی به بازار کار، خدمات بهداشتی و درمانی، آموزش و پرورش و دیگر حقوق اساسی خود محروم می‌شوند.

هرگز نگوییم «همجنس‌گرا» هستیم؟

مجموعه‌ای از قوانین و لوایحی که در بخش‌هایی از اروپای شرقی و آفریقا با هدف منع «تبلیغ و اشاعه همجنس‌گرایی» مطرح گردیده است، آزادی بیان را به خطر می‌اندازد. گروه‌های دگرباشان جنسی در این کشورها، اغلب با محدودیت‌های تبعیض‌آمیز و ممنوعیت برگزاری تجمعات عمومی روبرو هستند. راهپیمایی غرور دگرباشان جنسی (ال‌جی‌بی‌تی پراید) در برخی شهرها ممنوع اعلام شده است و در برخی دیگر از شهرها که در آن راهپیمایی برگزار شده است، مقامات اقداماتی موثر برای حفاظت از شرکت‌کنندگان در راهپیمایی انجام نمی‌دهند که این امر راه را برای انجام حملات خشونت‌بار گروه‌های نئونازی و سایر گروه‌های افراطی باز می‌کند.

تبعیض اجتماعی

افرادی که لزبین، گی، دوجنس‌گرا و ترانس‌جندر یا دوجنسی (به اختصار دگرباش جنسی) هستند یا بقیه جامعه آنان را چنین می‌پندارند، دچار مشکلات فراوانی در جامعه می‌شوند. آن‌ها را ننگ اجتماعی می‌شناسند. آن‌ها در محل کار، خانه، مدرسه، موسسات بهداشتی و در بسیاری از جنبه‌های دیگر زندگی خود، از محرومیت‌های اجتماعی و تعصب دیگران رنج می‌برند. این افراد ممکن است از کار خود اخراج شوند، از قلدری بقیه در مدرسه آزار ببینند، از درمان پزشکی مناسب محروم شوند، از خانه‌های خود بیرون انداخته شوند یا توسط پدر و مادر خود طرد شوند، به زور در مراکز درمان روانی بستری شوند یا مجبور به ازدواج و حتی بارداری شوند. همچنین ممکن است به خاطر «سوء شهرت‌شان»، در معرض حمله دیگران قرار بگیرند. افراد دوجنسی، از بدو تولد در معرض تبعیض قرار می‌گیرند. بسیاری از نوزادان و کودکان خردسال دوجنسی تحت جراحی و دیگر درمان‌هایی که با هدف حذف خصوصیت‌های دوجنسی‌گونه‌ی در آنها است قرار می‌گیرند، بدون آن‌که خود یا پدر و مادرشان آگاهانه بدین امر رضایت دهند.

مسئولیت دولت‌ها

دولت‌ها تعهد قانونی دارند تا اطمینان حاصل کنند که قوانین و سیاست‌های آنان، منجر به تبعیض بر علیه افراد بخاطر گرایش و هویت جنسی نمی‌گردد. بعلاوه ساختارهای قانونی مناسبی برای حفاظت از افراد در برابر تبعیض‌های اعمال شده توسط بخش‌های دیگر جامعه، وجود داشته باشد. این تعهد فراتر از مرزهای فرهنگی، سنتی و مذهبی است. تمامی دولت‌ها، بدون در نظر گرفتن تاریخ گذشته و یا ویژگی‌های منطقه‌ای خود، باید حقوق همه مردم را تضمین کنند. دولت‌هایی که مسئولیت خود در محافظت از حقوق انسانی دگرباشان جنسی را نادیده می‌گیرند، ناقض قوانین بین‌المللی هستند.

در سال‌های اخیر، برخی دولت‌ها تصمیم جدی گرفته‌اند که از حقوق انسانی افراد جامعه دگرباشان جنسی حمایت کنند و این حمایت‌ها را در روندی فزاینده، تقویت کرده‌اند. مجموعه‌ای از قوانین جدید در این کشورها تصویب شده است. از جمله قوانین ضد تبعیض جرم شناختن جنایات برخاسته از تنفر ضد همجنس‌گرایی، قوانین به رسمیت شناختن روابط همجنس‌گرایانه و تسهیل صدور شناسنامه برای افراد تراجنسی که در آن جنسیت مورد نظر خود آنها قید شده باشد.

از اوایل دهه ۱۹۹۰، سازوکارهای حقوق بشری سازمان ملل متحد بارها و بارها نگرانی خود را در مورد شکل‌های مختلف نقض حقوق بشر علیه افراد جامعه دگرباشان جنسی بیان کرده‌اند. این سازوکارها شامل بر نهادهای ناظر بر معاهده‌های بین‌المللی است که بر انطباق قوانین و عملکرد کشورها نسبت به معاهدات بین‌المللی حقوق بشر نظارت می‌کنند. همچنین گزارشگران ویژه و کارشناسان مستقل که توسط شورای حقوق بشر تعیین شده تا در مورد مشکلات و چالش‌های حقوق بشر تحقیق می‌کنند و در مورد مهمترین مشکلات حقوق بشر گزارش دهند، در زمره این سازوکارها محسوب می‌شوند.

در سال ۲۰۱۰ میلادی، در یک سخنرانی تاریخی با موضوع برابری حقوق افراد جامعه دگرباشان جنسی در شهر نیویورک، بان کی مون دبیر کل سازمان ملل خواستار اقدامات لازم برای مقابله با خشونت و تبعیض علیه تمامی افراد این جامعه شد: «به‌عنوان مردان و زنانی با وجدان، ما تبعیض بر مبنای گرایش و هویت جنسی را بطور کلی رد می‌کنیم. هر گاه بین نگرش‌های فرهنگی با حقوق بشر جهانی تنش ایجاد شود، همواره حقوق بشر است که باید مورد حمایت قرار گیرد.»

دولت‌ها موظف هستند تا:

- از روابط همجنس‌گرایانه افراد بالغ بر اساس رضایت طرفین، جرم‌زدایی کنند.
- قوانین ضد تبعیضی را تصویب و اجرایی کنند که تبعیض بر اساس هویت و گرایش جنسی را در زمینه‌های کاری، آموزش و پرورش، بهداشت و گرفتن شناسنامه ممنوع کند.
- قوانینی را تصویب و اجرایی کنند که به افراد اجازه قانونی می‌دهد تا هویت جنسی مورد نظر خود را در مدارک قانونی شان قید کنند، بدون اینکه مجبور به عقیم‌سازی، عمل تغییر جنسیت، یا هرگونه فرآیند درمانی مشابه شوند. قانون لزوم عقیم‌سازی افراد تغییر جنسیت داده باید ملغی گردد.
- تضمین کنند که نیروهای انتظامی، کارمندان بخش بهداشت و سلامت، بخش آموزش و پرورش، بخش قوه قضائیه و دیگر بدنه‌های اجرایی و خدماتی کشور آموزش کافی دیده‌اند تا بتوانند با دگرباشان جنسی بگونه‌ای برابر رفتار کنند.
- برنامه‌های ملی را آماده و اجرایی کنند که بر اساس آن‌ها، قوانین ضد تبعیض در تمامی بخش‌های جامعه اجرایی شوند.

رسانه‌ها می‌بایست:

- تصویری متوازن و مبتنی بر واقعیت از دگرباشان جنسی و حقوق آنها ارائه دهند.
- اجازه بیان نقطه نظر افراد و گروه‌های دگرباش جنسی را در روزنامه‌ها، شبکه‌های تلویزیونی یا رادیویی بدهند.

و شما، دوستان شما و افراد دیگر هم می‌توانید باعث ایجاد تفاوت در فرهنگ و نگرش مردم باشید:

- هر گاه شاهد شکلی از تبعیض علیه دگرباشان جنسی بودید با صدایی بلند اعتراض کنید.
- اگر فکر می‌کنید که شما، دوستان یا اعضای خانواده به خاطر هویت یا گرایش جنسی‌تان مورد تبعیض قرار گرفته‌اید، با ارسال یک ایمیل به urgent-action@ohchr.org با بخش روش‌های ویژه حقوق بشر در سازمان ملل متحد مکاتبه کرده و این موضوع را به آنها اطلاع دهید.
- این فرض اشتباه است که همه افراد جامعه دگرجنس‌گرا هستند: به جای آن که از مردها پرسید زن دارند یا از زن‌ها پرسید شوهر دارند، از آن‌ها پرسید «همسر» دارند یا نه.
- فرض نکنید تمامی افراد تراجنسی یا دوجنسی، همجنس‌گرا هستند - آن‌ها می‌توانند دگرجنس‌گرا یا دوجنس‌گرا هم باشند.